

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

5. juni 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – elektroniske kommunikationsnet og -tjenester – direktiv 2002/21/EF – artikel 2, litra c) – begrebet »elektronisk kommunikationstjeneste« – overføring af signaler – IP-telefonitjeneste (VoIP) til et fastnummer eller mobilnummer – SkypeOut-tjeneste«

I sag C-142/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles, Belgien) ved afgørelse af 7. februar 2018, indgået til Domstolen den 23. februar 2018, i sagen

Skype Communications Sàrl

mod

Institut belge des services postaux et des télécommunications (IBPT),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras (refererende dommer), og dommerne K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin og N. Piçarra,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Skype Communications Sàrl ved advocaat E. Valgaeren og avocates C. Evrard og D. Gillet,
- den belgiske regering ved C. Pochet, P. Cottin og J.-C. Halleux, som befuldmægtigede, bistået af avocats S. Depré, P. Vernet og M. Lambert de Rouvroit,
- den tyske regering ved T. Henze og S. Eisenberg, som befuldmægtigede,
- den nederlandske regering ved M.K. Bulterman og P. Huurnink, som befuldmægtigede,
- den rumænske regering ved C.-R. Cantâr, O.-C. Ichim og R.-I. Hațeganu, som befuldmægtigede,

* Processprog: fransk.

– Europa-Kommissionen ved J. Hottiaux, L. Nicolae og G. Braun, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EFT 2002, L 108, s. 33), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/140/EF af 25. november 2009 (EUT 2009, L 337, s. 37) (herefter »rammedirektivet«).
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Skype Communications Sàrl og Institut belge des services postaux et des télécommunications (IBPT) (det belgiske institut for postvæsen og telekommunikation, herefter »IBPT«) vedrørende sidstnævntes afgørelse om at pålægge dette selskab en administrativ bøde for at have leveret en elektronisk kommunikationstjeneste uden forinden at have foretaget den krævede anmeldelse.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Følgende er anført i tiende betragtning til rammedirektivet:

»I definitionen af informationssamfundets tjenester i artikel 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter og regler for informationssamfundets tjenester [(EFT 1998, L 204, s. 37), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/48/EF af 20. juli 1998 (EFT 1998, L 217, s. 18)], indgår en bred vifte af økonomiske online-aktiviteter: De fleste af disse aktiviteter er ikke omfattet af nærværende direktiv, da de ikke udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet. Taletelefoni og elektroniske posttjenester er omfattet af nærværende direktiv. En og samme virksomhed, for eksempel en Internet-udbyder, kan tilbyde både elektronisk kommunikation, som f.eks. adgang til Internettet, og tjenester, som ikke er omfattet af nærværende direktiv, f.eks. levering af webbaseret indhold.«

- 4 Rammedirektivets artikel 2, litra c), fastsætter:

»I dette direktiv forstås ved:

[...]

- c) »elektronisk kommunikationstjeneste«: en tjeneste, som normalt ydes mod betaling, og som udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet, herunder telekommunikationstjenester og transmissionstjenester på net, der anvendes til radio- og tv-spredning, men ikke tjenester, der består i tilrådighedsstillelse af eller udøvelse af redaktionel kontrol over indhold fremført via elektroniske kommunikationsnet og -tjenester; begrebet omfatter ikke informationssamfundets tjenester som defineret i artikel 1 i [direktiv 98/34], og som ikke udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet.«

5 Rammedirektivets artikel 8 med overskriften »Politiske mål og tilsynsprincipper« bestemmer:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder under udførelsen af de i dette direktiv og særdirektiverne omhandlede tilsynsopgaver træffer alle rimelige foranstaltninger med henblik på opfyldelse af målene i stk. 2, 3 og 4. Foranstaltningerne skal stå i et rimeligt forhold til disse mål.

Medmindre andet følger af artikel 9 for så vidt angår radiofrekvenser, tager medlemsstaterne videst muligt hensyn til, at reguleringen helst skal være teknologineutral, og sikrer, at de nationale tilsynsmyndigheder gør det samme under udførelsen af de i dette direktiv og særdirektiverne omhandlede tilsynsopgaver, særlig sådanne, som har til formål at sikre en reel konkurrence.

[...]

2. De nationale tilsynsmyndigheder fremmer konkurrencen inden for udbud af elektroniske kommunikationsnet, elektroniske kommunikationstjenester og dertil hørende faciliteter og tjenester ved bl.a. at:

[...]

b) sikre, at der i sektoren for elektronisk kommunikation hverken hersker konkurrenceforvridning eller -begrænsning, herunder hvad angår transmission af indhold

[...]

4. De nationale tilsynsmyndigheder fremmer Den Europæiske Unions borgeres interesser ved bl.a. at:

[...]

b) sikre forbrugerne et højt beskyttelsesniveau i deres kontakt med leverandørerne, navnlig ved at sikre, at de har adgang til enkle og billige procedurer til bilæggelse af tvister forestået af et organ, der er uafhængigt af de involverede parter

c) bidrage til sikring af et højt beskyttelsesniveau for så vidt angår personoplysninger og privatlivets fred

[...]«

Belgisk ret

6 Artikel 2, nr. 5, i loi du 13 juin 2005 relative aux communications électroniques (lov af 13.6.2005 om elektronisk kommunikation) (*Moniteur belge* af 20.6.2005, s. 28070), i den version, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, fastsætter:

»Ved anvendelsen af denne lov forstås ved:

[...]

5° »elektronisk kommunikationstjeneste«: en tjeneste, som normalt ydes mod betaling, og som udelukkende eller overvejende består i overføring, herunder koblinger og routing, af signaler via elektroniske kommunikationsnet, med undtagelse af a) tjenester, der består i tilrådsstilling eller udøvelse af redaktionel kontrol over indhold (fremført via elektroniske kommunikationsnet og -tjenester), med undtagelse af b) informationssamfundets tjenester som defineret i artikel 2 i loi du 11 mars 2003 sur certains aspects juridiques des services de la société de l'information [(lov af

11.3.2003 om visse retlige aspekter af informationssamfundets tjenester, *Moniteur belge* af 17.3.2003, s. 12962)], som ikke udelukkende eller overvejende består af overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet [(*Moniteur belge* af 17.3.2003, s. 12962)], og med undtagelse af c) radio- og tv-tjenester.«

7 Artikel 9, stk. 1, i lov om elektronisk kommunikation bestemmer følgende:

»Levering eller gensalg i eget navn og for egen regning af elektroniske tjenester- eller kommunikationsnet kan først ske efter anmeldelse til [IBPT] indeholdende følgende elementer; jf. dog artikel 39:

- 1° navn, adresse, [merværdiafgift (moms)]-nummer og handelsregisternummer på udbyderen eller en lignende registreringskode, der gyldigt samler disse oplysninger
- 2° kontaktperson hos [IBPT]
- 3° kort og præcis beskrivelse af udbyderens tjeneste eller net
- 4° det sandsynlige begyndelsestidspunkt for virksomhedens aktiviteter.

Anmeldelse sker ved anbefalet forsendelse.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 8 Selskabet Skype Communications udgiver en kommunikationssoftware benævnt Skype, der gør det muligt for en bruger, som installerer denne på en terminal, dvs. en computer, en tablet eller en smartphone, at anvende en taletelefonitjeneste og telekonferencetjeneste mellem apparater. SkypeOut er en funktionalitet, der er tilføjet Skype-softwaren, som gør det muligt for brugeren at foretage telefonopkald fra en terminal til et fastnet- eller mobilnummer ved at anvende *Internet Protocol* (IP), og nærmere bestemt den såkaldte »*Voice over IP*« (VoIP)-teknik. Til gengæld giver SkypeOut ikke mulighed for at modtage telefonopkald fra brugere med belgiske numre.
- 9 Den tjeneste, som ydes via SkypeOut, er en såkaldt »OTT«-tjeneste, dvs. en tjeneste, der er tilgængelig på internettet uden medvirken fra en traditionel udbyder af kommunikation.
- 10 SkypeOut-tjenesten er tilgængelig for brugerne ifølge to takstplaner, nemlig et forudbetalt abonnement eller forskellige abonnementer, der giver ret til en bestemt mængde telefonopkald pr. måned til en tilbagevendende pris.
- 11 Anvendelsen af SkypeOut kræver teknisk set en internetforbindelse, som leveres af en internetudbyder, og mellemkomsten af udbydere af telekommunikationstjenester, der er behørigt godkendt til at overføre og terminere opkald til det offentlige telefonnet, med hvilke Skype Communications har indgået aftaler, og hvis mellemkomst vederlægges af sidstnævnte i form af en termineringstakst (*fixed termination rate* (FTR) eller *mobile termination rate* (MTR)).
- 12 Ved skrivelser af 11. maj og 9. august 2011 opfordrede IBPT Skype Communications til over for instituttet at anmelde selskabets tjenester i overensstemmelse med artikel 9, stk. 1, i lov om elektronisk kommunikation, idet myndigheden vedlagde anmeldelsesformularen.

- 13 Skype Communications svarede den 24. august 2011, at selskabet ikke udøvede nogen virksomhed i Belgien, og at det under alle omstændigheder ikke leverede nogen elektronisk kommunikationstjeneste som defineret i rammedirektivet, for så vidt som det ikke selv overførte noget signal. Skype Communications anførte i øvrigt, at selskabet til SkypeOut-funktionaliteten benyttede internationale operatører, der selv overførte signalerne.
- 14 Den 14. august 2013 sendte IBPT på ny en skrivelse til Skype Communications og gjorde selskabet opmærksom på, at det ikke overholdt pligten til forudgående anmeldelse af SkypeOut-tjenesten. IBPT gjorde gældende, at SkypeOut var en del af en »elektronisk kommunikationstjeneste« som omhandlet i artikel 2, nr. 5, i lov om elektronisk kommunikation. Den omstændighed, at der gøres brug af en nummerplan, godtgør nemlig for det første, at det drejer sig om en tjeneste, som er mere end en webapplikation, og som ikke henhører under undtagelsen vedrørende indhold som nævnt i definitionen af en elektronisk kommunikationstjeneste. For det andet forhindrer den omstændighed, at Skype Communications ikke forestår overføringen af signaler via elektroniske kommunikationsnet, ikke selskabet i rent faktisk at udbyde sådanne tjenester. Endelig er SkypeOut-tjenesten rettet mod brugere med bopæl på belgisk område.
- 15 Den 13. december 2013 anfægtede Skype Communications IBPT's opfattelse og gjorde gældende, at selskabet ikke var blevet tildelt numre fra den belgiske nummerplan. Den omstændighed, at opkald termineres med numre, der er en del af den nævnte belgiske plan, kan ikke med rimelighed forstås således, at den tillægger en status som elektronisk kommunikationstjeneste. Enhver anden fortolkning medfører, at enhver teleoperatør i verden ville være omfattet af den belgiske ordning for anmeldelse af elektroniske kommunikationstjenester, selv om teleoperatøren bruger en tredjepartsoperatør, der er behørigt godkendt til at terminere opkald til numre omfattet af den belgiske nummerplan.
- 16 Den 23. december 2014 meddelte IBPT Skype Communications sine klagepunkter vedrørende den manglende overholdelse af artikel 9, stk. 1, i lov om elektronisk kommunikation og de påtænkte foranstaltninger.
- 17 Efter adskillelige udvekslinger og høringer meddelte IBPT den 1. juni 2016 Skype Communications sin endelige afgørelse vedtaget den 30. maj 2016, hvorved denne myndighed konstaterede, at sidstnævnte selskab ikke havde overholdt artikel 9, stk. 1, i lov om elektronisk kommunikation, idet det havde leveret en elektronisk kommunikationstjeneste uden at have foretaget den krævede anmeldelse, pålagde selskabet at bringe overtrædelsen til ophør senest inden for en måned samt pålagde det en bøde på 223 454 EUR, som skulle betales inden 60 dage.
- 18 Den 29. juli 2016 har Skype Communications anlagt sag ved cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles, Belgien) med påstand om annullation af IBPT's afgørelse af 30. maj 2016, idet cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) i øvrigt blev anmodet om at fastslå, at SkypeOut ikke er en elektronisk kommunikationstjeneste, og at selskabet derfor ikke er en udbyder af elektroniske kommunikationstjenester. Skype Communications har subsidiært anmodet cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) om at forelægge Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse.
- 19 Den 9. oktober 2017 anmeldte Microsoft Ireland Operations, der som Skype Communications indgår i Microsoft-koncernen, over for IBPT på grundlag af artikel 9 i lov om elektronisk kommunikation en tjeneste benævnt »PSTN Calling« (»opkald via det offentlige telefonnet«), som ligeledes gør det muligt at foretage opkald fra en computer og en internetforbindelse til numre omfattet af det offentlige telefonnet. PSTN Calling-tjenesten rummer efter Skype Communications' opfattelse væsentlige tekniske forskelle i forhold til SkypeOut, hvilket begrundes, at den skal anmeldes som en elektronisk kommunikationstjeneste.
- 20 I sin anmodning om præjudiciel afgørelse har den forelæggende ret fastslået, at i modsætning til det af Skype Communications anførte udbyder sidstnævnte selskab en tjeneste, der er rettet til personer, der er bosat i Belgien, således at SkypeOut-tjenesten rent faktisk udbydes i Belgien. Den forelæggende ret

har i øvrigt anført, at parterne i hovedsagen er uenige om, hvorvidt den af SkypeOut ydede tjeneste udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet. Den har i denne henseende fremhævet, at Domstolen i dom af 30. april 2014, UPC DTH (C-475/12, EU:C:2014:285, præmis 43), fastslog, at »den omstændighed, at signalet transmitteres via en infrastruktur, som ikke tilhører [ansøgeren], ikke er relevant for kvalificeringen af tjenestens art. Af betydning er i denne forbindelse alene den omstændighed, at [ansøgeren] over for slutbrugene har ansvaret for, at det signal, der sikrer, at de sidstnævnte leveres den tjeneste, som de abonnerer på, transmitteres«.

21 På denne baggrund har cour d'appel de Bruxelles (appeldomstolen i Bruxelles) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Skal den definition på en elektronisk kommunikationstjeneste, der er givet i [rammedirektivets] artikel 2, litra c), [...] forstås således, at en IP-telefonitjeneste, der udbydes via software, som termineres via et offentligt telefonnet til et fastnummer eller mobilnummer [omfattet af] en national telefonnummerplan (af typen E.164), skal kvalificeres som en elektronisk kommunikationstjeneste, til trods for den omstændighed, at den internetadgangstjeneste, hvorigennem en bruger opnår adgang til den pågældende IP-telefonitjeneste, allerede i sig selv udgør en elektronisk kommunikationstjeneste, mens udbyderen af denne software tilbyder denne tjeneste mod vederlag og indgår aftaler med udbydere af telekommunikationstjenester, der er behørigt godkendt til at overføre og terminere opkald via det offentlige telefonnet, der muliggør terminering af opkald til et fastnet- eller mobilnummer [omfattet af] en national telefonnummerplan?
- 2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, er besvarelsen den samme, såfremt der tages hensyn til den omstændighed, at softwarens funktionalitet, der muliggør taleopkaldet, kun er en funktionalitet af denne, som kan anvendes uden denne?
- 3) Såfremt [det første og det andet] spørgsmål besvares bekræftende, er besvarelsen af det første spørgsmål den samme, såfremt der tages hensyn til den omstændighed, at udbyderen af tjenesten i sine almindelige vilkår bestemmer, at [denne] ikke påtager sig ansvaret i forhold til slutbrugeren for overføringen af signaler?
- 4) Såfremt [det første til det tredje] spørgsmål besvares bekræftende, er besvarelsen af det første spørgsmål den samme, såfremt der tages hensyn til den omstændighed, at den ydede tjeneste ligeledes opfylder definitionen på en »informationssamfundstjeneste«?

Om de præjudicielle spørgsmål

22 Med de fire spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om rammedirektivets artikel 2, litra c), skal fortolkes således, at en softwareproducenters levering af en funktionalitet, som tilbyder en VoIP-tjeneste, der gør det muligt for en bruger at foretage opkald til et fastnet eller mobilnet omfattet af en national telefonnummerplan via det offentlige telefonnet i en medlemsstat fra en terminal, skal kvalificeres som en »elektronisk kommunikationstjeneste« i denne bestemmelses forstand, når leveringen af denne tjeneste dels giver anledning til betaling af producenten, dels indebærer, at den sidstnævnte indgår aftaler med udbydere af telekommunikationstjenester, der er behørigt godkendte til at overføre og terminere opkald til det offentlige telefonnet.

23 Den forelæggende ret har i denne henseende rejst spørgsmålet, om en sådan kvalificering skal lægges til grund til trods for den omstændighed for det første, at den internetadgangstjeneste, hvorigennem en bruger opnår adgang til VoIP-tjenesten, selv udgør en elektronisk kommunikationstjeneste, for det andet, at den nævnte VoIP-tjeneste udbydes via en softwares supplerende funktionalitet, som kan

anvendes uden denne, for det tredje, at udbyderen af tjenesten i sine almindelige vilkår bestemmer, at denne ikke påtager sig ansvaret i forhold til slutbrugeren for overføringen af signaler, og for det fjerde, at den ydede tjeneste ligeledes opfylder definitionen på en »informationsamfundstjeneste«.

- 24 Det skal indledningsvis bemærkes, at begrebet »elektronisk kommunikationstjeneste« i rammedirektivets artikel 2, litra c), defineres positivt og negativt, og at denne definition er gentaget med et lignende ordvalg i artikel 1, nr. 3), i Kommissionens direktiv 2002/77/EF af 16. september 2002 om konkurrence på markederne for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT 2002, L 249, s. 21) (dom af 7.11.2013, UPC Nederland, C-518/11, EU:C:2013:709, præmis 36 og 37).
- 25 Rammedirektivets artikel 2, litra c), definerer således for det første en »elektronisk kommunikationstjeneste« som »en tjeneste, som normalt ydes mod betaling, og som udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet, herunder telekommunikationstjenester og transmissionstjenester på net, der anvendes til radio- og tv-spredning«.
- 26 Den samme bestemmelse præciserer for det andet, at begrebet »elektronisk kommunikationstjeneste« dels udelukker »tjenester, der består i tilrådighedsstillelse af eller udøvelse af redaktionel kontrol over indhold fremført via elektroniske kommunikationsnet og -tjenester«, dels ikke omfatter »informationsamfundets tjenester som defineret i artikel 1 i [direktiv 98/34], og som ikke udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet«.
- 27 Det fremgår herved af femte betragtning til rammedirektivet bl.a., at konvergen mellem tele-, medie- og IT-sektoren betyder, at alle transmissionsnet og -tjenester bør være omfattet af fælles rammebestemmelser, og det er i forbindelse med etableringen af denne ramme nødvendigt at adskille regulering vedrørende transmission fra regulering af indhold.
- 28 Som Domstolen allerede har fastslået, foretages der i de forskellige direktiver, som udgør de nye rammebestemmelser, som finder anvendelse på elektroniske kommunikationstjenester, herunder navnlig rammedirektivet og direktiv 2002/77, således en klar sondring mellem fremstilling af indhold, hvor der foreligger et redaktionelt ansvar, og overførsel af indhold, hvor der ikke foreligger noget redaktionelt ansvar, idet indholdet og dets overførsel henhører under forskellige ordninger, der har forskellige mål (jf. i denne retning dom af 7.11.2013, UPC Nederland, C-518/11, EU:C:2013:709, præmis 41, og af 30.4.2014, UPC DTH, C-475/12, EU:C:2014:285, præmis 36).
- 29 Domstolen har også fastslået, at en tjeneste for at være omfattet af begrebet »elektronisk kommunikationstjeneste« skal omfatte en overføring af signaler, idet det skal præciseres, at den omstændighed, at signalet transmitteres via en infrastruktur, som ikke tilhører tjenesteyderen, ikke er relevant for kvalificeringen af tjenestens art, idet det i denne forbindelse alene er af betydning, at denne udbyder over for slutbrugene har ansvaret for, at det signal, der sikrer, at de sidstnævnte leveres den tjeneste, som de abonnerer på, transmitteres (dom af 30.4.2014, UPC DTH, C-475/12, EU:C:2014:285, præmis 43).
- 30 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen og af de skriftlige indlæg for Domstolen, at Skype Communications, som udgiver Skype-softwaren, udbyder en supplerende funktionalitet til denne software (SkypeOut), der gør det muligt for brugeren at foretage opkald til et fastnummer eller mobilnummer via det offentlige telefonnet fra en terminal forbundet til internettet, såsom en computer, en smartphone eller en tablet, ved at anvende Internet Protocol (IP), nærmere bestemt VoIP-teknikken.
- 31 Det er ubestridt, at Skype Communications udbyder VoIP-tjenesten i Belgien, og at selskabet modtager et vederlag fra brugerne, idet anvendelsen af SkypeOut er betinget af enten forudbetaling eller et abonnement.

- 32 Det er ligeledes ubestridt, at anvendelsen af SkypeOut kræver mellemkomsten af udbydere af telekommunikationstjenester, der er godkendte til at overføre og terminere opkald til fastnettelefoner eller mobilnumre via det offentlige telefonnet, og at Skype Communications med henblik herpå indgår aftaler med de sidstnævnte, som Skype Communications betaler et vederlag til i form af en fast termineringstakst (»*fixed termination rate*« (FTR)) eller mobil termineringstakst (*mobile termination rate* (MTR)).
- 33 Heraf må det udledes dels, at SkypeOut-funktionaliteten overvejende består i at overføre talesignaler, der udsendes af den kaldende bruger til den kaldte bruger via elektroniske kommunikationsnet, dvs. først via internettet, og derefter via det offentlige telefonnet, dels at Skype Communications skal anses for at have ansvaret over for SkypeOut-funktionalitetens brugere – som abonnerer på denne tjeneste eller har forudbetalt for anvendelsen heraf – for, at stemmesignalerne transmitteres via det offentlige telefonnet som omhandlet i dom af 30. april 2014, UPC DTH (C-475/12, EU:C:2014:285, præmis 43).
- 34 Selv om overføringen af opkald, der foretages via SkypeOut, teknisk set ganske vist fysisk først foretages af internetudbydere på internettet – det første segment via en kaldende brugers internetadgang til en *gateway*-forbindelse mellem internettet og det offentlige telefonnet – og for det andet af udbydere af telekommunikationstjenester via det offentlige telefonnet – det andet segment via den pågældende *gateway*-forbindelse til den kaldte brugers mobile eller faste nettilslutningspunkt – gælder det ikke desto mindre, at denne overføring sker i henhold til aftalerne indgået mellem Skype Communications og disse udbydere af telekommunikationstjenester og ikke kan foretages uden indgåelsen af sådanne aftaler.
- 35 Som den belgiske, den tyske, den nederlandske og den rumænske regering samt Europa-Kommissionen i det væsentlige har gjort gældende, er det Skype Communications, som gennem indgåelse af sammenkøblingsaftaler med udbydere af telekommunikationstjenester på det offentlige telefonnet gør det teknisk muligt at overføre signaler via internettet til det offentlige telefonnet og i sidste ende sikre selskabets kunder og abonnenter den VoIP-tjeneste, som selskabet udbyder med SkypeOut-funktionaliteten på sin Skype-software.
- 36 De forskellige omstændigheder, som den forelæggende ret har henvist til i de fire spørgsmål, kan ikke ændre ved kvalificeringen af SkypeOut-funktionaliteten som en »elektronisk kommunikationstjeneste« som omhandlet i rammedirektivets artikel 2, litra c).
- 37 For det første indebærer den omstændighed, at en bruger af SkypeOut-funktionaliteten opnår adgang til VoIP-tjenesten ved at anvende en internetadgangstjeneste, der leveres af en internetudbyder, og som i sig selv udgør en elektronisk kommunikationstjeneste, ikke, at den pågældende VoIP-tjeneste ikke i sig selv som sådan kan betragtes som en »elektronisk kommunikationstjeneste«.
- 38 Således som den forelæggende ret, den belgiske regering og Kommissionen har anført, indebærer VoIP-tjenesten nemlig to særskilte elektroniske kommunikationstjenester, idet den ene består i at videresende den kaldende brugers talesignaler til *gateway*-forbindelsen mellem internettet og det offentlige telefonnet, som den kaldende brugers internetudbyder har ansvaret for, og den anden består i at videresende disse signaler via det offentlige telefonnet til det faste eller mobile termineringspunkt, som udbydere af telekommunikationstjenester for de kaldte personer og Skype Communications i fællesskab har ansvaret for i henhold til de aftaler, der forbinder dem.
- 39 Det skal i denne sidstnævnte henseende fastslås, at selv om udbydere af telekommunikationstjenesters tjenester, som sikrer terminering af mobil- eller fastnetopkald via det offentlige telefonnet, udgør elektroniske kommunikationstjenester, kan disse udbydere, som anført af den belgiske regering, imidlertid ikke holdes ansvarlige for overføringen af talesignaler i forhold til brugerne af SkypeOut-funktionaliteten i henhold til Domstolens praksis, for så vidt som disse udbydere ikke har noget kontraktforhold med disse brugere.

- 40 Selv om disse udbydere derfor i forhold til Skype Communications er kontraktligt forpligtede for overføringen af de talesignaler, der udsendes via SkypeOut via det offentlige telefonnet, er det derimod Skype Communications, der har ansvaret for den VoIP-tjeneste, som selskabet leverer til sine kunder og abonnenter mod betaling.
- 41 For det andet har den omstændighed, at SkypeOut kun udgør en funktionalitet af Skype-softwaren, som kan anvendes uden den pågældende funktionalitet, ingen betydning for kvalificeringen af den VoIP-tjeneste, der leveres af Skype Communications, som en elektronisk kommunikationstjeneste.
- 42 Som Skype Communications har gjort gældende, yder Skype-softwaren ganske vist en samling tjenester, som ikke er genstand for tvisten i hovedsagen – bl.a. dels en tjeneste, der giver brugere mulighed for at foretage gratis lyd- og/eller videokommunikation mellem terminaludstyr forbundet til internettet, dels en række tjenester, såsom tjenester vedrørende bl.a. skærmbilleddeling, instant messaging, filesharing eller simultantolkning, der ikke kan kvalificeres som »elektroniske kommunikationstjenester«, fordi de ikke udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler.
- 43 Selv om en installering af SkypeOut-funktionaliteten på en terminal forudsætter, at Skype-softwaren på forhånd er installeret, forholder det sig ikke desto mindre således, sådan som det bl.a. er anført af den belgiske, den tyske, den nederlandske og den rumænske regering, at de tjenester, som ydes af henholdsvis selve Skype-softwaren og dens SkypeOut-funktionalitet, synes at være klart adskilte med hensyn til deres formål og helt selvstændige med hensyn til deres virkemåde.
- 44 For det tredje har den omstændighed, at Skype Communications i sine almindelige vilkår angiver, at selskabet ikke påtager sig ansvaret i forhold til brugerne af SkypeOut-funktionaliteten på dets Skype-software for overføringen af signaler, ingen betydning for kvalificeringen af den VoIP-tjeneste, der ydes, som en »elektronisk kommunikationstjeneste«.
- 45 Den omstændighed, at det tillades, at en udbyder af en tjeneste, der er materielt omfattet af kvalificeringen som »elektronisk kommunikationstjeneste«, kan undgå at være omfattet af anvendelsesområdet for rammedirektivet ved i sine almindelige vilkår at fastsætte en klausul vedrørende fritagelse for ethvert ansvar, ville fratage de nye rammebestemmelser, der finder anvendelse på elektroniske kommunikationstjenester, hvis formål er at etablere et regulært indre marked for elektronisk kommunikation, hvor denne kommunikation i sidste instans udelukkende styres gennem konkurrencelovgivningen, enhver betydning (jf. i denne retning dom af 7.11.2013, UPC Nederland, C-518/11, EU:C:2013:709, præmis 45, og af 30.4.2014, UPC DTH, C-475/12, EU:C:2014:285, præmis 44).
- 46 Den omstændighed, at den af SkypeOut ydede VoIP-tjeneste ligeledes opfylder definitionen på en »informationssamfundstjeneste« som omhandlet i direktiv 98/34, indebærer endelig for det fjerde på ingen måde, at den ikke kan kvalificeres som en »elektronisk kommunikationstjeneste«.
- 47 Det fremgår nemlig af selve ordlyden af rammedirektivets artikel 2, litra c), sammenholdt med tiende betragtning hertil, at det kun er informationssamfundets tjenester som defineret i artikel 1 i direktiv 98/34, og som ikke udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet, der er udelukket fra definitionen af informationssamfundets tjenester.
- 48 Det følger heraf, at som den belgiske, den tyske, den nederlandske og den rumænske regering samt Kommissionen har anført, er en »informationssamfundstjeneste« som omhandlet i direktiv 98/34 omfattet af anvendelsesområdet for rammedirektivet, når den udelukkende eller overvejende består i overføring af signaler via elektroniske kommunikationsnet.
- 49 På baggrund af ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at rammedirektivets artikel 2, litra c), skal fortolkes således, at en softwareproducents levering af en funktionalitet, som tilbyder en VoIP-tjeneste, der gør det muligt for en bruger at foretage opkald til et

fastnet eller mobilnet omfattet af en national telefonnummerplan via det offentlige telefonnet i en medlemsstat fra en terminal, udgør en »elektronisk kommunikationstjeneste« i denne bestemmelses forstand, når leveringen af denne tjeneste dels giver anledning til betaling af producenten, dels indebærer, at den sidstnævnte producent indgår aftaler med udbydere af telekommunikationstjenester, der er behørigt godkendte til at overføre og terminere opkald til det offentlige telefonnet.

Sagsomkostninger

- 50 Da sagen i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 2, litra c), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/140/EF af 25. november 2009, skal fortolkes således, at en softwareproducents levering af en funktionalitet, som tilbyder en »Voice Over Internet Protocol«-tjeneste, der gør det muligt for en bruger at foretage opkald til et fastnet eller mobilnet omfattet af en national telefonnummerplan via det offentlige telefonnet i en medlemsstat fra en terminal, udgør en »elektronisk kommunikationstjeneste« i denne bestemmelses forstand, når leveringen af denne tjeneste dels giver anledning til betaling af producenten, dels indebærer, at den sidstnævnte producent indgår aftaler med udbydere af telekommunikationstjenester, der er behørigt godkendte til at overføre og terminere opkald til det offentlige telefonnet.

Underskrifter